



בבית המשפט העליון

רע"פ 7215/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: ניסים זגורי

נגד

המשיבה: עריית חולון

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בעפמ"ק 59440-12-19 מיום 9.9.2020 שניתן על ידי השופט א' הימן

המבקש: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד נורית טביב-מזרחי

פסק-דין

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (השופט א' הימן) בעפמ"ק 59440-12-19 מיום 9.9.2020, בגדרו נדחה ערעור המבקש על החלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים בחולון (השופט א' צ'כנוביץ) בב"ש 71/19 מיום 23.12.2019.

רקע והשתלשלות ההליכים

2. בין התאריכים 19.7.2018–6.1.2019 נרשמו למבקש 5 דוחות בגין החניית רכבו שלא כדין על שטח מדרכה תוך חסימת המעבר להולכי רגל (3 דוחות), ובשטחים המסומנים כתחנות אוטובוסים (2 דוחות) בעיר חולון.

המבקש לא הגיש ערר על דוחות אלו, לא ביקש להישפט בגינם ולא שילם את הקנסות שהוטלו עליו, ומשכך נפתחו נגדו הליכי גבייה.

ביום 11.12.2019 הגיש המבקש לבית המשפט לעניינים מקומיים בחולון בקשה להארכת מועד להישפט בגין הדוחות שנמסרו לו, ולבטלם.

בהחלטתו מיום 23.12.2019 דחה בית המשפט לעניינים מקומיים את הבקשה מבלי שהתקיים בפניו דיון, תוך שקבע כי הדוחות נמסרו למבקש כדין, וכי הבקשה להארכת מועד להישפט הוגשה באיחור ניכר מבלי שהובא כל טעם לכך.

עוד נקבע, כי אין בעובדה שהמבקש מחזיק בתג נכה כדי להועיל לו, שכן עבירות החניה המיוחסות לו חלות, בהתאם לחוק חניה לנכים, התשנ"ד–1993, אף באשר לרכב הנושא תג נכה.

3. המבקש ערער על החלטה זו לבית המשפט המחוזי, תוך שטען כי החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים ניתנה בהיעדרו, והדגיש את מצבו הבריאותי הלקוי ואת קשייו הכלכליים.

בהחלטתו מיום 6.1.2020, העיר בית המשפט למבקש – עוד בטרם התקיים דיון בעניינו – כי עליו להצביע על שגיאה משפטית שנפלה בהחלטת בית המשפט לעניינים מקומיים. עוד הוסיף בית המשפט: "אך ורק משום מצוקת זמן שיפוטי, ובלי לקבוע מסמכות [צ"ל מסמרות – י' א'], נראה שעל המערער [המבקש – י' א'] לשקול בשנית הערעור או להתייעץ עם משפטן יודע דין, האם על פני הדברים יש בסיס משפטי לערעור".

ביום 19.1.2020 הודיע המבקש לבית המשפט המחוזי כי הוא עומד על ערעורו, וטען כי מפאת מצבו הבריאותי הוא נאלץ לחנות במקומות שאינם מיועדים לחניה. בנסיבות אלו נקבע התיק לדיון, שבמהלכו שב המבקש על טענותיו באשר לנסיבותיו האישיות החריגות וביקש לבטל את הקנסות שהוטלו עליו.

בפסק דינו מיום 9.9.2020, דחה בית המשפט המחוזי את ערעור המבקש בקבעו כי לא נפל פגם בהחלטת בית המשפט לעניינים מקומיים שלא להאריך למבקש את המועד שבו יוכל להגיש בקשה להישפט.

עוד נקבע, כי אף לגופם של דברים, אין במצבו הבריאותי של המבקש כדי להצדיק את העדפת טובתו האישית על פני טובת הציבור – משתמשי הדרך – אשר היו עלולים להיפגע מהאופן שבו החנה המבקש את רכבו.

לבסוף נקבע, כי מאחר שלא היה בסיס משפטי לערעור, הרי שמדובר ב"הליך סרק" שגרם לבזבוז זמן שיפוטי ולעיכוב מתדיינים אחרים המנהלים "הליכי משפט חשובים", כלשון בית המשפט המחוזי. משכך, ולנוכח העובדה כי המבקש "התעקש" לנהל את משפטו עד תום ולא קיבל את המלצת בית המשפט להיוועץ בעורך דין או לחזור בו מערעורו, חויב המבקש בתשלום הוצאות משפט לאוצר המדינה בסך 1,500 ש"ח.

הבקשה למתן רשות ערעור

4. מכאן הבקשה שלפניי.

המבקש, שאינו מיוצג, שב על טענותיו בדבר מצבו הבריאותי אשר לא איפשר לו לחנות במקום חניה מוסדר ומרוחק. בעיקרו של דבר, מלין המבקש על הסכומים אותם הוא נדרש לשלם במסגרת ההליך דנן חרף גילו המבוגר, מצבו הרפואי, והכנסתו הצנועה מביטוח לאומי בסך 2,200 ש"ח ממנה הוא מתקיים.

5. בהחלטתי מיום 22.10.2020 הוריתי על קיום דיון בסוגיית הוצאות המשפט שהוטלו על המבקש בבית המשפט המחוזי.

עובר למועד הדיון, הודיעה המשיבה ביום 2020.1.11 כי "בנסיבות המיוחדות של העניין, בפרט לאור נסיבותיו האישיות של המבקש, מסכימה המשיבה לביטול ההוצאות שהושטו על המבקש", ומשכך התייתר הצורך לקיים דיון בבקשה.

6. בנסיבות אלו, אני מחליט להיעתר לבקשה למתן רשות ערעור בסוגיה זו בלבד, לדון בה כבערעור – ולקבלו.

7. כידוע, רשות לערער "בגלגול שלישי" תינתן רק במקרים נדירים המעוררים סוגיה בעלת חשיבות ציבורית כללית, או כאשר מתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות דין או אי צדק קיצוני.

חלקה של הבקשה העוסק בדוחות החניה שנמסרו למבקש ובקנסות שהושתו עליו – אינו נמנה עם מקרים אלו. טענות המבקש בעניין זה ממוקדות בעניינו הפרטני ואינן מעוררות סוגיה עקרונית כלשהי.

המבקש אף לא סיפק טעם מבורר להגשת בקשתו להישפט בגין דוחות אלו לאחר המועד הקבוע לכך בחוק, כך שאין מתעורר חשש מפני עיוות דין או אי צדק שנגרמו לו בעניין זה (ראו גם רע"פ 5919/19 לויתן נ' עיריית תל אביב-יפו, בפסקה 9 להחלטתי (11.9.2019)). די בכך לדחות את בקשתו למתן רשות ערעור בסוגיה זו.

8. לא כן באשר להוצאות המשפט שהושתו על המבקש.

משעיינתי בנימוקי בית המשפט המחוזי בסוגיה זו, סברתי כי הטלת הוצאות משפט על המבקש, שאינו מיוצג, אך משום שלא מצא ממש בטענותיו, די בה כדי להצדיק מתן רשות ערעור בעניינו.

9. כפי שהדגשתי לא מכבר:

"הטלת הוצאות משפט בהליך הפלילי ראוי לה שתיעשה במשורה, ורק כאשר נמצא כי נפל פגם בהתנהלות הנאשם בהליך הדיוני" (רע"פ 5305/20 נחום נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו, פסקה 10 להחלטתי (11.8.2020)).

זאת, בין היתר לנוכח האינטרס הציבורי שבמיצוי זכותו של הנאשם להליך הוגן, בחשיבות הרבה הגלומה בהימנעות מהרשעת חפים, ובצורך לאפשר לנאשמים להעלות את טענותיהם בלא מורא שמא עצם עמידתם הלגיטימית על זכותם להליך הוגן תגרור צעדים עונשיים כלפיהם. על כן, השיקולים בהטלת הוצאות משפט בהליך פלילי אינם קשורים בתוצאות ההליך, כי אם באופן ניהול המשפט – לדוגמה, כאשר אופי הטענות שהועלו על ידי הנאשם "מופרך וטרדני" (ע"פ 104/84 מאירי נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 718 (1984)).

10. במקרה דנן, המבקש, אשר נוכח מצבו הכלכלי לא היה מיוצג בהליכים, עתר לבית המשפט לעניינים מקומיים לביטול הקנסות שהושתו עליו, בפרט לנוכח מצבו הבריאותי והכלכלי. משנדחו טענותיו ללא שנערך דיון בעניינו, ערער המבקש על החלטה זו לבית המשפט המחוזי.

המבקש לא גרם ל"סרבול" ההליכים; לא חקר עדים שלא היו נחוצים להליך; ולא נהג בחוסר תום לב בניהול משפטו. למעשה, כל "חטאו" של המבקש התבטא בחוסר יכולתו להעלות נימוק משפטי משכנע לתמיכה בטענותיו, תוך שביקש מבית המשפט לנהוג כלפיו במידת הרחמים לנוכח מצבו הבריאותי והכלכלי; ובכך שלא פנה לייעוץ משפטי בשל משאביו המוגבלים.

בנסיבות אלה לא היה מקום להטיל על המבקש הוצאות אך משום שלא נמצא ממש בערעורו. הטלת הוצאות במקרים מעין אלו עלולים להביא להרתעת נאשמים מעמידה על זכויותיהם – ומכך כאמור, יש להימנע.

צירוף כל האמור, ובכלל זה, גילו המבוגר של המבקש; בריאותו הלקויה; מצבו הכלכלי הדחוק; והעובדה שהפגם היחיד באופן ניהול ההליך על ידו התבטא בכך שטענותיו לא היו מבוססות מהבחינה המשפטית – הביאני למסקנה כי הטלת הוצאות משפט על המבקש, יש בה כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור "בגלגול שלישי".

11. סוף דבר, אני מורה על ביטול הוצאות המשפט שנגזרו על המבקש בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. יתר חלקי פסק דינו של בית המשפט המחוזי יותרו על כנם.

ניתן היום, ט"ז בחשוון התשפ"א (3.11.2020).

ש ו פ ט